

utóbbi akkor is használhatták, mikor a Dobogókőre felvezető részekről már megfeledeztek. Másik fontos dolog, hogy az Első és Második Katonai Felmérés térképeiben nincsenek jelölve a Dobogókőre felvezető szakaszok.

Az állapotfelmérés eredményeként megállapítható, hogy a kb. 4,5 km hosszan azonosítható útszakaszok sokat romlottak a korábbi felmérésekhez képest. Az erdőgazdaság nehéz gépei, a motorosok és quadosok romboló tevékenysége végleg elpusztíthatja a nyomokat, mielőtt felmérhetnénk e régészeti emléket, és dönthetnénk sorsáról.

SZABÓ MÁTÉ – OTTOMÁNYI KATALIN

275. Pilisvörösvár, Kerék-tanya

(MRT 7. k. 21/15 lh.)

(Pest megye) Á

2007. november 20. és december 30. között régészeti feltárást végeztünk, gázvezeték-fektetést megelőzően. A nyomvonal középtengelyétől 2,5–2,5 m távolságban humuszoltunk, összesen 342 m² területet tártunk fel.

A lelőhely a Háziréti-patak forrásvidékénél található, az MRT szerint erre a területre tehető az Árpád-kori Kürt falu. A falut 1274-ben említik Piliscsaba határjárásában, mint Csabától K-re fekvő falut. 1429-ben szintén említik, ezután azonban teljesen feledésbe merül, még földrajzi név sem őrzi emlékét. A kutatott területen az altalaj erősen köves, vörösesbarna, igen magasan, alig 15–20 cm mélységben a vékony humusztakaró alatt jelentkezik.

A feltárást során a patak D-i lejtőjét humuszoltuk le. A patakhoz közel, a humuszolt terület alsó harmadában két félig földbe mélyített késő Árpád-kori házat tártunk fel, a házak ÉNy–DK irányú téglatest alakúak, kb. 40 cm mélyen mélyedtek a köves altalajba. Az egyik ház esetében a tűzhely nyoma a ház ÉK-i sarkában volt, a másikonál a DNy-i, hosszabbik oldalba ásták bele, a ház oldalsó falába. A feltárást során kismértékben DK-i irányban el kellett térnünk a nyomvonal szélső vonalától. Déli irányban egy a kutatóárokra merőleges irányú, kb. 30 cm mély, egyenes árokszakaszt tártunk fel, leletanyag nem került elő belőle, valószínűleg azonban ez is az Árpád-korra datálható. A feltárt terület legészakibb oldalán egy kemencebokrót bontottunk ki, három kemence és a köztük lévő munkagödör egységét. Egy objektumnak (valószínűleg szintén földbe ásott ház) csak egy 30 cm-es darabja lógott a nyomvonal sávjába, ezért azt nem tártuk fel, csak feltöltöttük dokumentáltuk. A viszonylag szegényes leletanyag alapján a lelőhelyet a 13–14. századra datálhatjuk, egy grafitos szürke import edénytöredéket is találtunk.

Az azonosított jelenségek alapján véleményem szerint az említett Kürt falu részleteit sikerült lokalizálnunk.

Munkatársak: Koller Melinda, Kisjuhász Viktória és Kondé Zsófia régészhallgatók.

STIBRÁNYI MÁTÉ

276. Polgár, Bosnyákdomb

(Hajdú-Bihar megye) U, R, B, N

A lelőhely Polgár városától D-re, a Király-ér partján található. Feltárást célja a 2001-ben terepbejárással és magnetométer méréssel azonosított halom korának és rétegvizszojainak tisztázása volt.

A magnetométer vizsgálatokon erős, égett felületű anomáliaként meghatározott foltokra, illetve a halmot övező árokra nyitottunk egy-egy szelvényt. A körárok É-i és D-i szakaszát egy 10×2 m-es és egy 12×2 m-es felületen vágtuk át. Az árok 240 cm mély, V alakú, betöltése egynemű, leletanyagban gazdag volt.

Másik szondánkat (6×11 m) egy feltételezett leégett ház foltja fölé helyeztük. A ház omladéka 40 cm-es mélységben jelentkezett, elbontása után egy cölöpszervezetű, 5×8 m-es kétosztatú épületet tártunk fel, melynek padlóján ép edények feküdtek. A ház teljes elbontása után újabb épület omladékának foltja bontakozott ki, de feltárást már nem tudtuk megkezdeni. A szelvény DNy-i sarkában egy másik ház foltját és egy kemencét is meg tudtunk figyelni.

Az előkerült hatalmas mennyiségű leletanyag alapján a lelőhely a késő neolitikum időszakára keltezhető, míg a ház a proto tiszapolgári periódusra tehető. Feltártunk még egy bronzkori gödröt és egy népvándorlás kori bolygatott sírt is. A lelőhely a mezőgazdasági művelés miatt erősen pusztul.

Munkatársak: György László régész; Bittner Bettina, Eleki Ferenc, Faragó Norbert, Szilágyi Márton egyetemi hallgatók (ELTE BTK Régészettudományi Intézet).

ANDERS ALEXANDRA – RACZKY PÁL – SEBŐK KATALIN – NAGY EMESE GYÖNGYVÉR

277. Polgár, Piócási-dűlő

(Hajdú-Bihar megye) U, B, V

Polgár város külterületének DK-i határában, egy fejlesztési területen 6 m szélességben bekötőutat, 1,5 m szélességben pedig csapadékvíz-elvezető csatornát kívántak létesíteni. Ennek megelőző feltárást végeztük el 2007. május–június hónapokban a 2006-ban nyitott É–D-i szelvényünkől D-re. A vizsgált területet Ny felől a Polgári Ipari Park és a vasútvonal, É felől a 35. sz. főútvonal városból kivezető szakasza, ÉK felől az M3 autópálya, KDK felől a 0298/1, 2, 3 hrsz.-ú földút, D felől pedig egy rövid földútszakasz határolja.

A 2006-ban feltárt közel 10 000 m²-es területen két É–D-i irányú újkori árkon (melynek folytatása előkerült a 2007-es ásatás során is) kívül csak a középső neolitikum (AVK) telepnyomait találtuk meg. A lehumuszolt terület D-i részén két nagyméretű szemetesgödörnek csak az É-i részét tudtuk kibontani.

2007. május 14–23. között lehumuszolták a kb. 200 m hosszú 6 m-es bekötőút és a kb. 300–350 m hosszú, 1,5 m széles csapadékvíz-elvezető csatorna nyomvonalát. A 6 m-es szelvényben csak a 2006. évi szelvényünkől közvetlenül D-re eső területeken ta-